

Utbildningsdepartementet

Ungdomsstyrelsen  
Box 17801  
118 94 Stockholm

### Uppdrag i fråga om föreningslivet

---

#### Regeringens beslut

Ungdomsstyrelsen får i uppdrag att göra en kartläggning av föreningslivets arbete för att förebygga sexuella övergrepp och kränkningar mot flickor och pojkar. Kartläggningen ska även omfatta vilka insatser som vidtas inom föreningar i olika delar av föreningslivet för att stödja barn och unga när övergrepp mot någon medlem i föreningen har uppdragats och i vilken omfattning övergrepp anmäls till socialtjänsten och till polisen. I den del av kartläggningen som rör det förebyggande arbetet ska Ungdomsstyrelsen redovisa hur föreningar arbetat med dessa frågor, bl.a. hur frågorna diskuteras inom föreningen, vilken information barn och unga fått om sina rättigheter och om vart de kan vända sig om de har utsatts för övergrepp. Vidare ska kartläggningen omfatta i vilken utsträckning information och utbildningar ges till ledare som är anställda eller som är frivilligt engagerade i föreningar.

Ungdomsstyrelsen ska genomföra kartläggningen utifrån såväl ett barnrättsperspektiv som ett jämställdhetsperspektiv. Kartläggningen ska omfatta såväl föreningar som har en majoritet av flickor och unga kvinnor som medlemmar som föreningar som har en majoritet av pojkar och unga män som medlemmar samt föreningar där såväl flickor som pojkar är relativt jämt representerade. Inom uppdraget ska också unga hbt-personer uppmärksammas.

Utifrån kartläggningen ska Ungdomsstyrelsen lyfta fram goda exempel på arbetssätt och metoder samt faktorer som är av central betydelse för att olika typer av insatser ska ha framgång när det gäller att förebygga sexuella övergrepp och kränkningar mot barn och unga och att vidta åtgärder när sådana övergrepp har skett. Ungdomsstyrelsen ska sprida resultatet av kartläggningen i befintliga nätverk för myndigheter och

bland det civila samhällets organisationer som har verksamhet riktad till barn och unga.

Vid genomförandet av uppdraget ska Ungdomsstyrelsen samråda med Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Barnombudsmannen, Brottsoffermyndigheten, Sveriges Kommuner och Landsting, Riksidrottsförbundet, Svenska scoutrådet och andra för uppdraget relevanta myndigheter och organisationer.

Ungdomsstyrelsen ska senast den 6 december 2013 lämna en lägesrapport om uppdraget till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Myndigheten ska vidare senast den 2 februari 2015 lämna en slutrapport till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) om hur uppdraget i sin helhet har genomförts, inklusive en ekonomisk redovisning.

För uppdragets genomförande får Ungdomsstyrelsen disponera högst 1 000 000 kronor per år under åren 2013 och 2014. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13, anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagspost 11, Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut.

### **Skälen för regeringens beslut**

Ett EU-direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn trädde i kraft den 17 december 2011 och ska vara genomfört den 18 december 2013. Direktivet syftar till att skapa minimiregler om brottsrekvisit och påföljder när det gäller sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. Det syftar bl.a. också till att stärka åtgärderna för att förebygga sådana brott och förbättra skyddet för brottsoffer. Ett viktigt inslag är möjligheten att hindra personer som dömts för sådana brott från att arbeta med barn. Arbetsgivare ska t.ex. ha rätt att bli informerade om fällande domar för brott som omfattas av direktivet vid rekrytering till sådan yrkesverksamhet eller organiserad frivilligverksamhet som innefattar nära kontakt med barn. En utredare har sett över svensk lagstiftning i relation till direktivet och lämnat förslag på författningsändringar (Ds 2012:45).

Det finns ett stort mörkertal när det gäller sexuella övergrepp och kränkningar mot barn och unga. Många av de flickor och pojkar som utsätts för sexuella övergrepp inom föreningslivet berättar aldrig om detta. Barn och unga kan också känna skamkänslor efter övergreppet och kan hamna i en svår beroendeställning till förövaren. Flickor och pojkar som utsätts för sexuella övergrepp riskerar i större utsträckning än övrig befolkning att utveckla psykiska, fysiska, känslomässiga och sociala problem som påverkar deras liv även i vuxen ålder.

Föreningslivet ska vara en trygg miljö för alla barn och unga. Detta ställer höga krav på medvetenhet och handlingsberedskap på såväl ledningsnivå som hos enskilda ledare att uppmärksamma frågan och arbeta förebyggande. Det är av särskild vikt att anlägga ett barnrättsperspektiv på detta arbete eftersom barn och unga har ett särskilt skyddsbehov och rätt till delaktighet och inflytande i alla frågor som rör dem. Utsattheten för sexualbrott bland flickor och pojkar ser olika ut. Vidare utvecklas och reagerar de ofta på olika sätt. Det är därför av central betydelse att även ha ett jämställdhetsperspektiv i denna fråga och utveckla insatserna därefter.

Endast om sexuella övergrepp mot barn och unga i föreningslivet synliggörs och aktivt diskuteras blir det möjligt att förebygga och bekämpa problemet. Det behövs därför en ökad medvetenhet om sexuella övergrepp mot barn och unga liksom kunskap om metoder och insatser som kan förebygga och förhindra sådana övergrepp i olika verksamheter inom föreningslivet.

På regeringens vägnar

Nyamko Sabuni

Elisabet Modée

Kopia till

Justitiedepartementet/L5, KRIM, PO  
 Socialdepartementet/FS, FST  
 Utbildningsdepartementet/JÄM  
 Arbetsmarknadsdepartementet/DISK  
 Kulturdepartementet/MFI  
 Brottsförebyggande rådet  
 Brottsoffermyndigheten  
 Rikspolisstyrelsen  
 Barnombudsmannen  
 Socialstyrelsen  
 Riksidrottsförbundet  
 Sveriges Kommuner och Landsting  
 Svenska scoutrådet